

Technische vragen

Van : D66, Maartje te Hennepe
Datum vraag : 23 oktober, 2025
Onderwerp : Initiatiefvoorstel Referendumverordening
Commissiegriffier : Jacoline Holdijk
Datum antwoord :

Vragen:

1. De VNG heeft een model Referendumverordening beschikbaar, kunt u aangeven waarom u deze verordening niet hebt overgenomen?
2. In het initiatiefvoorstel Referendumverordening wordt niet omschreven welk type referendum bedoeld wordt. Kunt u aangeven welk type referendum u hier bedoelt?
3. Hoofdstuk 1 begripsbepaling:
Bij de begripsbepaling Referendum wordt gesproken over een door de raad vastgestelde startnotitie. Waarom kiest u hier voor een vastgestelde notitie en niet voor een ontwerp-notitie?
4. Hoofdstuk 3 Initiatief van raad en van de burger
U geeft in dit hoofdstuk aan dat de raad kan besluiten dat over een startnotitie een referendum te houden. **Bedoelt u hier dat een meerderheid van de raad moet instemmen met het houden van een referendum en dat aansluitend minimaal 1000 handtekeningen verzameld moeten worden?**
5. **Kunt u aangeven waarom u de raad het initiatief van referendum geeft en niet de kiesgerechtigden en de raad?**
6. Artikel 4 lid 2
Als binnen deze maand (...) wordt de uitvoering van de startnotitie opgeschort tot drie maanden na vaststelling. **Welk vaststelling wordt hier bedoelt?**
7. Artikel 4 lid 2
De uitvoering van de startnotitie wordt verder opgeschort tot een besluit als bedoeld in artikel 14 is opgenomen, indien binnen drie maanden na vaststelling een in voldoende mate ondersteunt verzoek als bedoeld in lid 1 van dit artikel wordt ingediend. **Kunt u hier toelichten wat u bedoelt?**

8. Artikel 7 lid 2

Omschreven staat welke functies niet verenigbaar zijn met de commissieleden of voorzitter van de referendumcommissie. **Kunnen voorzitter of leden werk werkzaam zijn bij bestuursorganen van of de gemeente zelf?**

9. Hoofdstuk 5, artikel 9.2 Financiering

Kunt u aangeven waarom u hier niet voor subsidie kiest?

10. Kunt u aangeven hoe haalbaar een inwerkingtreding van 1-1-2026 is?

Met dank aan de fractie van D66 voor het indienen van de vragen over het initiatief-referentieverordening. Hieronder treft u de antwoorden per vraag. De initiatiefnemer hecht grote waarde aan een zorgvuldig vormgegeven instrument dat de betrokkenheid van inwoners bij gemeentelijke besluitvorming versterkt, Met behoud van de grondwettelijke verantwoordelijkheden van de raad zoals vastgelegd in wetgeving in het bijzonder de gemeentewet.

Antwoorden;

1. Modelverordening VNG

De initiatiefnemer heeft kennisgenomen van de modelverordening van de VNG en heeft dit model ook gehanteerd als basis voor het opstellen van een verordening ten behoeve van de gemeente Gouda. Initiatiefnemer heeft ervoor gekozen een aangepaste variant op te stellen, om enkele onderdelen beter te laten aansluiten op de lokale bestuurlijke praktijk en onze specifieke beleidsdoelen.

2. Type referendum

In dit voorstel is bewust gekozen om het type referendum niet vooraf strikt vast te leggen, zodat er ruimte blijft voor de raad om per onderwerp te bepalen welke vorm het meest passend is. Bij de verdere uitwerking kan worden verduidelijkt of het om een raadgevend of een raadplegend referendum gaat. De omschrijving “een volksstemming waarbij de kiesgerechtigden zich uitspreken over een door de raad vastgestelde startnotitie” kan worden gezien als een Raadplegend referendum aangezien de kiezers zich kunnen uitspreken over een beslissing die de overheid op het punt staat te nemen (startnotitie) maar die nog niet officieel vaststaat.

3. Startnotitie – vastgestelde vs. ontwerpnotitie

De keuze voor een vastgestelde notitie is gemaakt om te waarborgen dat er sprake is van een zorgvuldig voorbereid en door de raad gedragen document. Dat versterkt de legitimiteit van een eventueel referendum. Tegelijkertijd kan worden overwogen of een ontwerpnotitie in een vroegere fase wenselijk zou zijn voor meer participatie.

4. Initiatief van raad en burgers (1000 handtekeningen)

Dat klopt: het is de bedoeling dat de raad een meerderheidsbesluit neemt om een referendum te houden, waarna een ondersteuningsdrempel geldt om het maatschappelijk draagvlak te toetsen. De exacte aantallen en procedurele stappen kunnen bij de uitvoeringsregeling verder worden toegelicht.

5. Initiatiefrecht bij de raad

De keuze om het initiatief bij de raad te leggen, is gemaakt om de bestuurlijke verantwoordelijkheid helder te houden. Dat neemt niet weg dat kiesgerechtigden via inspraak (participatie) en verzoeken invloed kunnen uitoefenen.

6. Artikel 4 lid 2 – “vaststelling”

Met “vaststelling” wordt de formele vaststelling van de startnotitie door de raad bedoeld.

7. Artikel 4 lid 2 – opschorting tot besluit art. 14

Hiermee wordt bedoeld dat wanneer binnen drie maanden na vaststelling een voldoende ondersteund verzoek wordt ingediend, de uitvoering wordt opgeschort totdat een besluit is genomen over het al dan niet houden van een referendum in overeenstemming met artikel 14.

8. Artikel 7 lid 2 – verenigbare functies

Het uitgangspunt is dat commissieleden onafhankelijk moeten zijn. In principe is het daarom niet wenselijk dat zij werkzaam zijn bij bestuursorganen of de gemeente zelf. Mocht dat in de praktijk voorkomen, dan moet zorgvuldig worden getoetst op mogelijke belangenverstrengeling.

9. Artikel 9.2 – financiering en subsidie

Er is gekozen voor een directe financiering in plaats van een subsidievorm, om de uitvoering eenvoudiger en transparanter te houden. Bij een subsidieprocedure komen meer administratieve lasten kijken.

9. Inwerkingtreding per 1-1-2026

Bij het indienen van het initiatief d.d. 3 juni 2025 werd nog uitgegaan dat 1 januari 2026 haalbaar zou zijn. Nu bij behandeling van het initiatief is deze datum niet meer reëel. Uitgegaan kan worden van 1 april 2026 maar laat de ingangsdatum graag over aan oordeel raad.